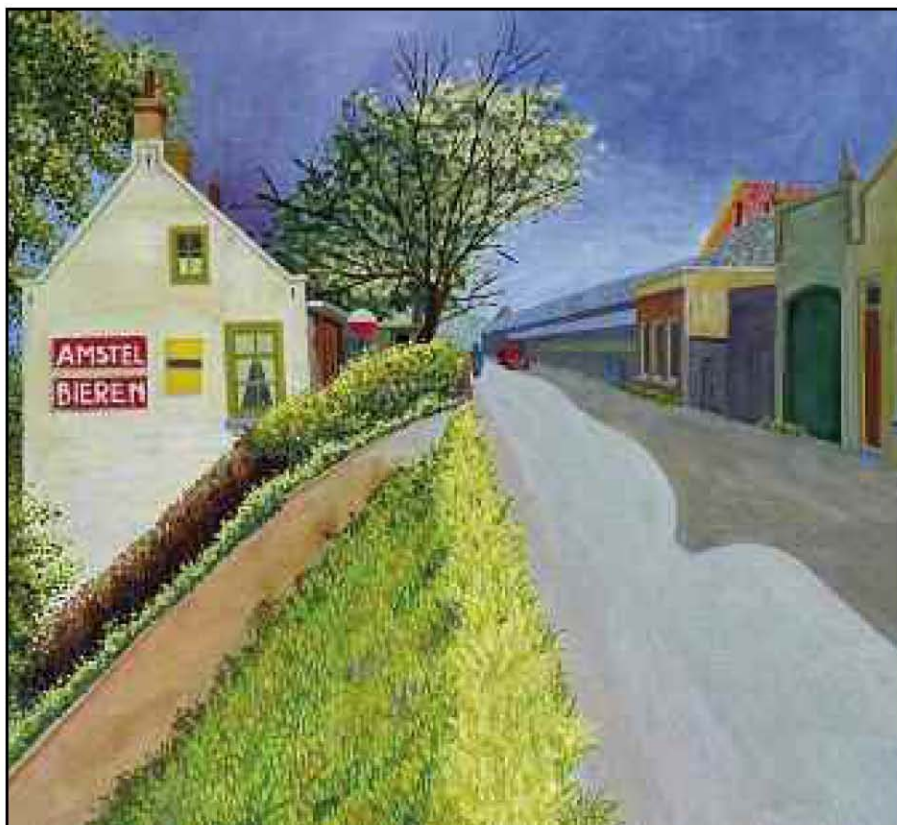

Nieuwsbrief

Jaargang 24, nummer 2, zomer 2010

HvC

HVC Nieuwsbrief

De HVC Nieuwsbrief wordt uitgegeven door de Historische Vereniging
Capelle aan den IJssel en verschijnt vier maal per jaar.
Leden van de Historische Vereniging Capelle aan den IJssel
ontvangen de Nieuwsbrief gratis.

De contributie van de vereniging bedraagt € 15,00 per jaar;
Voor 65-plus leden en CJP-leden bedraagt de contributie € 9,00 per jaar.

Inhoud

1	Van de Voorzitter	pag. 30
2	Werkgroep Educatie	pag. 32
3	Rijkdom in Capelle	pag. 34
4	Motorschip 'Venus'	pag. 36
5	Jong in Capelle	pag. 38
6	Tentoonstelling 60-er jaren	pag. 45
7	Toen ook al	pag. 46
8	Vragen van de Beeldbank	pag. 48
9	Regio in Beeld	pag. 49
10	Register van de Dag van Gister	pag. 50
11	Een tipje van de sluier	pag. 51
12	Liefde is sterker dan.....	pag. 54
13	Wat ligt er op de planken van het depot	pag. 55
14	HVC Colofon	pag. 56

Bij de omslag:

Gezicht op de Nijverheidsstraat.

Tekening: C. Witter

Foto: Gemeentearchief Rotterdam

Van de voorzitter

De dag dat ik dit stukje schrijf - 14 mei j.l. - schijnt eindelijk weer de zon. Weliswaar is de temperatuur nog laag, maar de dag wordt er wel een stuk vrolijker door. Dus zet ik mij welgemoed achter de computer om vervolgens tot de conclusie te komen dat er eigenlijk niet zoveel te melden valt.

De jaarvergadering is achter de rug. Het was een geanimeerde bijeenkomst met een goede opkomst van ruim 30 leden.

Voor de pauze werd verslag gedaan van het afgelopen jaar 2009 en werden de plannen voor 2010 en 2011 besproken. Hierbij is één wijziging te melden. Het boek 'Achter de toonbank en langs de weg, de kleine nering van Capelle aan den IJssel 1905 – 1965' zal een jaar later uitkomen. November 2011 wordt november 2012. Er is zoveel materiaal dat verder onderzocht moet worden, dat meer tijd nodig is. Dat betekent verder dat ook de bijbehorende expositie een jaar opschuift. De planning is nu september 2012.

Wat de expositie in het J.A. Beijerinckgemaal in de periode september 2011 – 2012 zal worden is nog niet bekend.

Na de pauze hield prof. Dr. Paul van de Laar een prikkelende lezing: 'Nostalgie in de 21ste eeuw'. Paul van de Laar vindt dat de huidige hang naar nostalgie een keerzijde heeft, namelijk het werpt een dam op tegen het nieuwe. In zijn lezing nam hij ons mee op de zoektocht naar een meer eigentijdse invulling die gegeven zou kunnen worden aan het begrip Cultureel Erfgoed en de functie ervan: kennis overdragen via educatie & voorlichting.

Een paar van zijn uitspraken daarbij zijn mij vooral bijgebleven:

- Dingen uit het verleden hebben vooral betekenis voor de groep die ermee vertrouwd is (herinneringscultuur); hoe dan cultureel erfgoed doorgeven aan de volgende generatie?
- Een gemeenschappelijk verleden heeft niet ieder, maar wel een gemeenschappelijk heden.
- Verbind de geschiedenis van nu – eigentijds erfgoed – met vroeger.
- Leg de recente geschiedenis van Capelle nu vast.
- Maak een sociaal-culturele staalkaart van Capelle; laat de persoonlijke geschiedenis achter de deuren zien.

Iets om verder over na te denken.

Als dank ontving Paul van de Laar het meest recente HVC-boek ‘Van dijkdorp tot woonstad; een eeuw bouwen en wonen in Capelle aan den IJssel’. In het licht van zijn lezing een zeer toepasselijk cadeau en volgens hem ook een mooi voorbeeld van kennisoverdracht van modern Capels cultureel erfgoed.

Voor de bestuursvacatures hebben zich geen kandidaten gemeld met als gevolg dat het bestuur nu nog maar uit 4 personen bestaat. Daar staat tegenover dat we inmiddels wel een nieuwe beheerder voor het Historisch Museum hebben gevonden, de heer Peter Stolk. En dat is heel prettig. Momenteel is Peter bezig zich in te werken; hij is nieuw binnen onze vereniging. Het is de bedoeling dat hij zich op den duur ook in bredere zin gaat bezighouden met het facilitair beheer.

En wat die vacatures in het bestuur betreft, vroeg of laat zullen ook die weer bezet worden. Daar ben ik van overtuigd.

Ondertussen werken we met zijn allen lekker door aan het ontsluiten van de Capelse geschiedenis en de overdracht ervan, in velerlei vormen, aan jong en oud, in en buiten Capelle aan den IJssel.

Wij weten wel raad met de nostalgie in de 21ste eeuw.

Anneke van den Bremen
Voorzitter

Werkgroep Educatie presenteert HVC projecten voor schooljeugd

Het ISALA Theater was op 12 april het podium voor Capelse organisaties die educatieve projecten aanbieden voor groepen leerlingen van de basis-school en van het voortgezet onderwijs. Ook de HVC was er met een informatiestand aanwezig en sprak met leerkrachten over de projecten 'Hoog Water' en 'Waterpas'.

In voorgaande jaren was het gebruikelijk dat de CultuurWijzer, een initiatief van de Gemeente Capelle aan den IJssel, waarin het volledige aanbod van culturele activiteiten voor primair- en voortgezet onderwijs staat vermeld, aan de scholen in Capelle werd verzonden. De scholen lieten vervolgens aan CultuurWijzer weten voor welk(e) project(en) er was gekozen, waarna de desbetreffende culturele aanbieders werden geïnformeerd.

Dit jaar was gekozen voor een cultuurmarkt waar geïnteresseerde leerkrachten zich bij hun keuze voor een schoolactiviteit konden laten voorlichten door de organisatoren van die activiteit. Via de website www.cultuurwijzercapelle.nl kunnen de scholen vervolgens een activiteit boeken.

De HVCstand werd goed bezocht. Duidelijk bleek dat de presentatie een goed beeld gaf van de projecten, wat voorheen met een omschrijving op papier aanzienlijk lastiger was. Zo konden er nieuwe contacten worden gelegd met leerkrachten die verrast werden door de interessante én aantrekkelijke aanpak.

De HVC biedt al enige tijd de projecten 'Hoog Water' en 'Waterpas' aan aan groepen 6, 7 en 8 van de basisschool. Voor beide projecten komen de leerlingen naar het Jan Anne Beijerinck gemaal waar een enthousiaste groep HVC vrijwilligers ze ontvangt voor een ruim anderhalf uur durend bezoek aan de educatieruimte achter het gemaal. In kleine groepjes wordt bekeken wat een smeltende 'gletsjer' teweeg brengt in het landschap, hoe duinen ontstaan, hoe dijken werken enz.

Ook worden zgn. IJsselstenen gemaakt in de vormen met klei uit de Hollandse IJssel zodat de kinderen meer te weten komen van de voormalige steenovens aan de IJssel. Ook de rol die een gemaal speelt bij het drooghouden van onze stad (6 a 7 meter onder de zeespiegel) krijgt uiteraard veel aandacht.

Dergelijke (en meerdere) onderwerpen komen er aan de orde en het enthousiasme van leerlingen en leerkrachten over de projecten is over het algemeen zeer groot, getuige de opmerkingen op het evaluatieformulier dat iedere leerkracht na afloop invult.

In 2009 kwamen er 369 kinderen op 'Hoog Water' en 'Waterpas' af. Dit jaar gaan we ruim over de 400.

Uitbreiding van het aantal vrijwilligers is gewenst. Zij die het leuk vinden om met kinderen om te gaan en ze iets op een prettige manier bij te brengen, kunnen contact opnemen met coördinator Anneke Specht (010-2847909) voor verdere informatie.

Rijkdom in zeventiende-eeuws Capelle

Wie waren de rijken in het 17e-eeuwse Capelle, dat eenvoudige, moerasige gebiedje aan de IJssel?

Ik dacht daarbij allereerst aan de grondbezitters, de grote boeren, de elders wonende landeigenaars en de bewoners van het Slot. Maar onder de klanten die notaris Everard Maes in Capelle op zijn kantoor kreeg, trof ik nogal eens meester-timmerlieden, die stevige zaken deden en een flink bezit verzamelden.

Een voorbeeld is het echtpaar *Pieter Foppen Dubbelt en Marritje Jans*. Hij wordt aangeduid als meester timmerman, wonend bij de Oude Steenplaats. Wanneer ze precies overleden zijn weet ik niet (valt na te zoeken), maar in april 1680 wordt de inventaris van hun beider nagelaten goederen opgemaakt. Daarvoor had de notaris 16 pagina's nodig¹!

Uitvoerig worden alle timmergereedschappen en voorraden vermeld, en al het huisraad, maar een aardige indicatie vond ik de beschrijving van het goud en zilver, in het bijzonder van de sieraden van Marritje. Behalve enkele honderden guldens aan zilvergeld waren er zilveren bekers, lepels, een zoutvat en een brandewijnschaaltje, en verder:

- “twee vrouwenbijbels met zilver
- een zilveren onderriem, met het zilver op beide zijden, met vier zilveren sleutels daaraan
- een zilveren bel met kettinkje
- vier kleine zilveren kettinkjes met een zilveren haak daaraan met een schartje met zilveren beugels
- een zilveren naald
- een rood kralen ketting, vijf-dik, met twee zilveren schulpplaatjes daar achteraan”.

Er waren twee voogden, die het beheer van de nalatenschap verzorgden: de metselaar Bouwen Huijgen en Arien Foppen Dubbelt, waarschijnlijk een broer van Pieter. Zij voerden een nauwgezette administratie en legden daarover bij de notaris verantwoording af in februari 1682, dus twee jaar later². Daaruit blijkt, dat Pieter Foppen Dubbelt met een compagnon veel “hoepen” (hoepels voor tonnen) maakte en verkocht. Het timmergereedschap werd overgenomen door *Arien Dircksz Houter*, voor 615 gulden.

In die periode werd o.a. een hek gemaakt voor de kerk, op de Kerckesteech; de kerkmeesters betaalden er 149 gulden voor. Vier graven in de kerk, voor het

¹ GAR, inventarisnr. 3483, akte 79

echtpaar en twee kinderen, kostten 36 gulden. Twee minderjarige kinderen, Bouwen en Foppen, moesten verzorgd worden. Dat gebeurde eerst door Jan Pietersz (mogelijk hun oudste broer), maar na diens dood door hun grootmoeder, die enkele maanden later ook stierf. Toen nam de dienstmaagd Marritjen Bouwensdr voor 30 gulden per jaar de verzorging over. Enz. enz. Met deze en andere Capelse boedelinventarissen en -rekeningen is de lokale geschiedenis enorm te verrijken.

Suus Boef-van der Meulen

Brandewijnschaaltje

² GAR, inventarisnr. 3483, akte 131

Motorschip 'Venus'

In de jaren vijftig van de vorige eeuw was ik werkzaam als zeevarende op diverse schepen van verschillende rederijen.

Opmerkelijk is dat één van die schepen de kustvaarder 'Venus' was, gebouwd onder de naam 'Amstel XVI' op de scheepswerf van A. Vuyk & Zonen te Capelle a/d IJssel. Toentertijd ging aan boord het verhaal dat de 'Venus' een binnenvaarder was geweest, dat bevestigd werd door dat op de boeg nog vaag de naam 'Amstel XVI' was te lezen.

In het boek 'Verdwenen Scheepshellingen' van de HVC stond in de bouwlijst vermeld: 'Amstel XVI' tewatergelaten op 21 december 1935, en opgeleverd op 11 februari 1936 aan NV Stoombootrederij J.H. van Swieten te Amsterdam, een rederij met beurtvaartdiensten op o.a. Groningen en Friesland.

Het schip werd in 1941 door de Duitsers in beslag genomen en ging na de oorlog weer terug naar de eigenaar, die haar in 1949 heeft verkocht aan Rederij NV Geldersche Kustvaart Maatschappij te Rotterdam. Deze maatschappij heeft de 'Amstel XVI' in 1949 laten verlengen en verbouwen op de scheepswerf Gebr. van der Werf te Deest tot zeewaardig schip, groot 210 BRT, met de nieuwe naam 'Venus'. Na een paar keer te zijn doorverkocht aan verschillende buitenlandse rederijen is zij in 1981 bij Hamriyah in een zware storm gestrand, vervolgens weer vlot getrokken en toen gezonken.

In 1955 solliciteerde ik bij C. Holscher's Kustvaartbedrijf NV te Rotterdam en kon aanmonsteren op de 'Venus', die lag afgemeerd in het stadje Norwich in Engeland. De totale bemanning bestond uit zes man waaronder de Groninger kapitein H. Trenning.

De rederij had een contract met een oud-ijzerhandelaar in Norwich om wekelijks een lading oud ijzer naar de hoogovens in Middlesbrough te vervoeren. We voeren over het riviertje de Yare, vergelijkbaar met de Rotte, van Norwich naar Great-Yarmouth en vandaar naar Middlesbrough.

De accommodatie was niet om naar huis te schrijven. De ontwerpers van de verbouwing hadden in 1949 absoluut geen rekening gehouden met comfort voor de bemanning en met de eisen van die tijd.

De warmwatervoorziening was het kolenfornuis in de kombuis op het achterschip door er een emmer water warm te maken voor de wekelijkse wasbeurt. Het warmste plekje aan boord was het toilet, omdat daar de uitlaat van de motor doorheen liep. Er was nergens enige verwarming op een kolenkachel na, die stond beneden in de messroom maar brandde uit veiligheid uitsluitend als we gemeerd lagen.

(foto collectie C. van Yperen, genomen in Par, Cornwall, Engeland)

Zo kan ik door gaan met de gebreken, zoals dat de ankers met de hand gehieuwd moest worden. Later is er een motortje aangekoppeld, maar die trok de te grote ankers zo strak in de kluisgaten dat ze er bij het ankeren met een voorhamer uit geramd moesten worden.

Zendapparatuur was er niet, wel een ontvanger voor de weerberichten, een peiltoestel om de positie te bepalen en vuurpijlen voor geval van nood.

Zo leefden we met z'n zessen op dat scheepje als een gezin en waren geheel op elkaar aangewezen met alle moeilijkheden en problemen, zeker toen het contract met de ijzerhandelaar was afgelopen en wij de wilde vaart op gingen.

Deze periode was voor mij de mooiste tijd, ondanks de ontberingen in de winter.

Bij slecht weer was het zaak het schip op koers te houden: door de vreemde vorm van de boeg gierde zij – zeker als het schip geladen was – alle kanten op. Op een zwaar deinend en stampend schip en bij ijsvorming aan dek door overvliegend buiswater was het bijna niet mogelijk om aan dek te komen.

Toch was het om de vier uur wisselen van de wacht en met levensgevaar gingen we buitenom van het verblijf en terug over dek naar de stuurhut.

Ik heb anderhalf jaar op de kustvaarder 'Venus' gevaren en ondanks alles met heel veel plezier.

Cees van Yperen

Gesproken geschiedenis

Jong geweest in Capelle aan den IJssel

Na een periode van hard werken, na de oorlog met nog betrekkelijke armoede en schaarste, begon in de jaren zestig de welvaart toe te nemen. Er werd meer verdiend en dat moest gevierd worden!

Het werd een tijd van nieuwe politieke partijen, kerken die leegliepen en jongeren die in opstand kwamen tegen het gezag. Overal werden nieuwe woonwijken uit de grond gestampt en de oude dingen verdwenen in rap tempo. Het was de tijd van lange haren, dreunende muziek, demonstraties en drugs. Hoe was het om in die tijd jong te zijn in Capelle aan den IJssel?

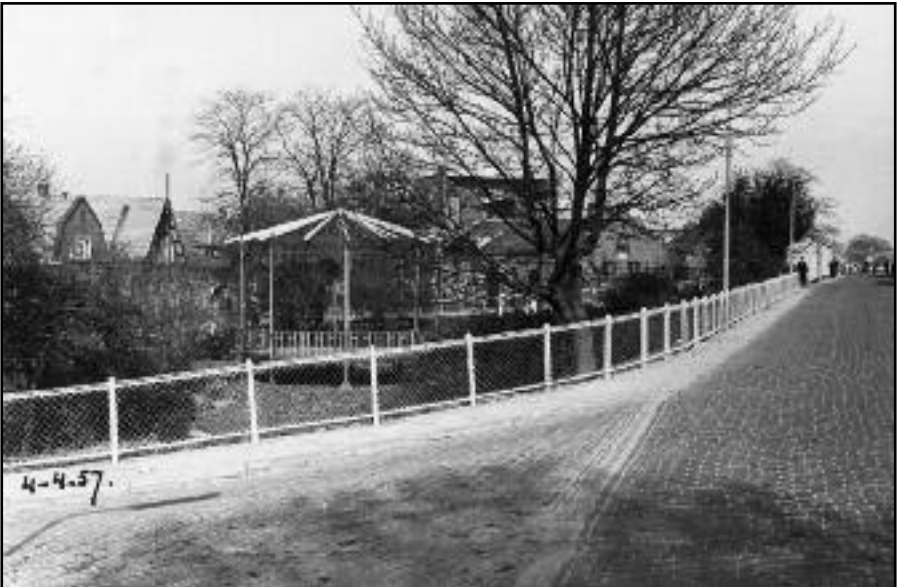
We vragen het aan Cees Twigt.

Cornelis Twigt is 9 augustus 1949 geboren.

Zijn ouders zijn Leendert Twigt, 1916-1982 en Janke Veenstra, 1921.

Het gezin woonde in de Frederik-Hendrikstraat, in het naoorlogse nieuwbouw gedeelte, in de Oude Plaats. Er was ook nog een jonger zusje, Rinzke, geboren 14 juli 1953.

De oude Plaats

Hij ging eerst naar kleuterschool Prinses Margriet, bij de Tuinstraat, op “het dorp”. Lopen over de dijk, met een hele stoet kinderen uit de buurt, langs de kleine winkeltjes, die hij nog allemaal kan opnoemen.

“Vanaf het gasgebouw gingen we de stoep op. Bovenaan was de winkel van Hogendijk, een stoffeerder, die was gevestigd in het pand van Van der Vlist, die rookartikelen en hengelgereedschap verkocht. Daarna langs het winkeltje van De Jong, in emmers en teilen, Van Dam, het grote pand van de textielhandel, Van Wijk de kruidenier, Boudestein voor schoenen, en Janus van Ieperen en zijn zus, die verkochten ook snoep en speelgoed, dus dat was interessant voor ons! Dan had je Van Prooien de schoenmaker, Den Toom, ook een kruidenier, het sigarenzaakje van Van Dam, het café van Simon de Wit, slager Snoei, groenteboer Van der Kraan en de drogist, Jongkind. En er was natuurlijk de scheepswerf van Vuyk, waar mijn opa werkte. Verder wandelden we, een heel eind voor die korte beentjes, langs de Kerkesteeg, de loswal van Capelle, langs juffrouw Bus, nog een sigarenwinkelje, en dan door de Tuinstraat naar beneden, daar stond ons schooltje.”

Daarna ging hij twee jaar naar de school van mijnheer Cupedo, en omdat er een christelijke school aan de Jacob van Ruysdaelsingel kwam, vonden zijn ouders het beter dat hij toen daarheen ging. Later bezocht hij ook nog de technische school “De Verbinding”. Op Krimpen aan den IJssel. Zijn beroep werd technisch controleur.

Ons Genoegen

“Als kind speelde ik voornamelijk buiten. Eerst in de straatjes van de Oude Plaats. Verstoppertje in de kleine paadjes, of “bussietrap”.

Mijn vrienden waren o.a., Leo Weekers, Dick Toledo, Eef Oskam en Cent Vuik. Alle leveranciers kwamen in die tijd aan de deur, bakker Roos en de melkboeren Gebroeders Hogerwaard. Gijs stond in de winkel en Jaap bezorgde de melk met een houten kar op hoge wielen. We hielpen hem altijd duwen als hij tegen de steile stoep op moest. Je had Krijgsman de kruidenier, en Krijgsman de olieboer met een wagen vol schoonmaakmiddelen. En Van Driel, de kruidenier.

Toen wij wat ouder werden en een fiets kregen werd de wereld groter en verkenden we de omgeving van Capelle.

Ook ging ik met mijn ouders op vakantie en ontdekte ik de wereld buiten ons dorp. Zij huurden dan ergens een vakantiehuisje en vrachtrijder Vermeer kwam voorrijden om onze bagage en de fietsen op te halen.

En we gingen wandelen, bij wandelsportvereniging “Ons Genoegen”. Die werd geleid door mijnheer en mevrouw Larssen. Je had in die tijd drie wandelsportverenigingen, ook nog Alexander, uit de polder, en de vereniging van Vuyk. Iedere Capellenaar liep wel ergens mee. We liepen de Airbornmars in Oosterbeek en de IJssel- en Lekstreekmarsen.

’s Zomers werd er gezwommen in de Groenedijk, daar waren fijne strandjes en toen we die kunst wat beter onder de knie hadden en wat ouder waren, gingen we zwemmen bij het sluisje, naast Van Riemsdijk. Daar sprong je zo in de rivier! Daarna naar de overkant zwemmen. Opletten voor de grote schepen van ZAGRI! Dan tussen de grafstenen op het oude Krimpener kerkhofje door, over de dijk en uit de boomgaard van de boerderij die nu museum is, appels jatten. Die stopten we in onze zwembroek en dan dezelfde weg weer terug.

Soms sleepten we met schepen mee, tegen de stroom in, om dan lekker op ons gemak terug te drijven. Dat het heel gevaarlijk was maakte het alleen maar spannender.

De grote loods van Vuyk stond op heipalen in het water. Bij eb kon je eronderdoor lopen. Dat deden we dan ook, om oud ijzer te verzamelen. Dat verkochten we om ons zakgeld een beetje aan te vullen! Als mijn opa hoorde, dat ik er weer rondgespookt had, kreeg ik een geweldig standje. Het was natuurlijk ook heel gevaarlijk, maar daar dacht je niet bij na.

Heel Capelle leefde in die tijd op het ritme van de scheepswerf. Als de fluit ging zeiden we, gauw naar huis, we gaan zo eten.

’s Winters schaatsten we op de binnenvijver en op de slee gingen we de dijkhelming af.

In 1963 was er een heel strenge winter. We konden schaatsen op de IJssel, tot aan Ouderkerk! Eigenlijk was het meer klauteren over de schotsen.

In dat jaar ben ik lid van Eendracht Maakt Macht geworden. Mijn opa en mijn vader waren het al.

Ik speelde de bugel. Les kreeg ik op de muziekschool van het NUT, die toen nog

in houten gebouwtjes onderaan de Slotlaan zat. Ik kreeg les van iemand van de Marinierskapel.

In 1964 verhuisden we naar het buurtje achter de Rozenburcht, de Christiaan Huygensstraat.

Eerst liepen daar de paarden van bakker Roos.

Ook was er de kermis. Toen kwam er het Capelleterrein en later de Blinkerd, het zwembad.

De brandweer hield er eens een oefening onder leiding van de heer Weyling, mijn vrienden en ik stelden de slachtoffers voor .

Het oude gemeentehuis

*Zwaar gewond werden we op brancards gelegd, die bestonden uit een ladder, en zo in een wagen van bode Vermeer geschoven.
Ook in de nieuwbouw viel veel te beleven, overal verrezen huizen, je kon allang niet meer over de weilanden naar het Witte Huis kijken.
In de Slotschool was de bibliotheek gevestigd, lezen was een hobby van mij, dus daar kwam ik veel, om boeken over de Kameleon te halen!
De komst van IJsseloord, waar de Molukkers onderdak vonden, was een sensatie, een stukje van de grote buitenwereld in ons dorp!"*

En hoe zat het nu met de lange haren en de demonstraties in Capelle?
Daar heeft Cees niet veel van gemerkt.
In zijn wereld veranderde er niet zo veel.
Er kwam televisie, en bij de burens gingen ze af en toe kijken naar Dappere Dodo, Pipo de clown en Swiebertje!
In 1964 kreeg het gezin zelf TV, maar Cees keek er weinig naar, soms naar de Rudi Carellshow, of naar Dorus.
Hij was meer geïnteresseerd in radio Veronica en radio Noordzee, en andere piraten!
Zijn muziek in die jaren was, en is nog steeds, Rolling Stones, The Kinks, Q 65, Procol Harum, Rob Hoeke, The Hunters, Golden Earring.

*"Je had veel verenigingen. Korfbal-, voetbal-, en wandelverenigingen.
En de duivensport. Dat zat in de "Duivenkeet" onder aan de stoep naar de Slotlaan, ome Frans en tante Mien Broere zwaaiden daar de scepter! Op die locatie werden ook verjaardagen en bruiloften gevierd.
Kleinvee, kippen, cavia's, konijnen, je kon het zo gek niet verzinnen, of er was een vereniging van.
Er waren volkstuinten, langs de Slotlaan lag het eerste:
" Nut en Genoegen" .
Iedereen kende elkaar wel ergens van, ook uit de verschillende kerken. Burens en vrienden van je ouders noemde je al gauw oom en tante. Het was allemaal heel gemoedelijk.*

*EMM gaf serenades aan echtparen die vijftig of zestig jaar getrouwd waren, gewoon voor hun deur, of in het café van Arie de Graaf, tegenover het oude gemeentehuis.
Daar gaven ook veel verenigingen hun jaarlijkse feestavond, met een toneelstuk, het verloten van een grote taart, en bal na!
We gaven concerten in de muziektent in het plantsoen bij de Oude Plaats.
Er was de jaarlijkse aubade op Koninginnedag.
De jaarlijkse uitvoering was in het Anker, in Keten.
We gingen op concours, naar Oudewater en Schoonhoven, en eens zelfs in Antwerpen!
We wandelden mee in Oosterbeek en met de IJssel- en Lekstreek marsen.
In 1999 bestonden we honderd jaar, toen is er een jubileumboekje uitgegeven."*

Maar zo rond hun zestiende jaar veranderde er toch iets in het amusement. De vrienden schaften een brommer aan, zodat hun wereld een stuk groter werd. In het Anker was een dancing. Frans van Es zat er in het bestuur. Daar traden the Cats op, Golden Earring en Moody Blues en zelfs Ciska Peters, een beroemdheid in die tijd. In de Alexanderschool, hoek Bermweg en Capelseweg, was een disco. Aan de Meeuwensingel, bij de Mient, zat disco Cupido. Jongelui uit Capelle gingen naar Lekkerkerk, dansen bij Amicitia. Ook de Pinguin, aan de Veerstoep op Krimpen, was een ontmoetingsplaats, dat was een soort kroeg-snackbar. Zijn eerste vriendin leerde Cees kennen in het zwembad de Lansing, in 1965. Hij weet haar naam nog goed: Jannie van Herk! Op hun brommers struinden Cees en zijn vrienden de hele Krimpenerwaard af!

Natuurlijk kon je ook naar Rotterdam, want in de grote stad, daar gebeurt het!! Alleen was er de ellende van de laatste bus, dus als je geen brommer had, was je altijd op tijd thuis. Cees vertelt dat hij eigenlijk nooit naar de film ging, hij is er nog geen liefhebber van en zijn christelijke achtergrond beperkte hem daar ook in. In 1971 verliet Cees voor zijn werk Capelle, en verhuisde naar Spijkenisse. Daar heeft hij in een brassband gespeeld.

De Duivenkeet

Hij heeft in Rotterdam bij het GEB gewerkt, bij Werkspoor, bij Akzo-Chemie in de Botlek en bij Sijthoff Pers in den Haag, daar werkt hij nu nog. In 1983 kwam hij even terug in Capelle, en nu woont hij sinds 1999 in Nieuwerkerk aan den IJssel.

Fietsen is nog steeds zijn grote hobby, vaak gaat hij op de fiets naar zijn werk, 23 kilometer!

Hij vindt het heerlijk om rond te kijken, naar alles wat er gebeurt in de natuur en de inspanning van zijn lichaam te voelen. Eigenlijk net als vroeger, toen hij rondreed met zijn vrienden.

Over drie maanden gaat hij met pensioen. Hij speelt nog steeds bij EMM. Nu de bas tuba!!

*Opgetekend door
Wil van Kooij-Seinstra, mei 2010.*

De nieuwe tentoonstelling over de zestiger jaren die de HVC komende september in het Jan Anne Beijerinck gemeaal hoopt te organiseren, krijgt steeds meer vorm.

Het is heel veel werk, maar ook erg leuk werk omdat het bij de samenstellers veel herinneringen oproept en steeds weer blijkt dat dit decennium wel heel erg veel betekenis heeft gehad voor de ontwikkeling van deze regio, maar ook landelijk en internationaal.

Foto's uit diverse archieven en onze eigen beeldbank stapelen zich op en geven een idee van de onderwerpen die we aan bod willen laten komen, maar wat we nu vooral nog zouden willen hebben zijn voorwerpen die typisch zestiger jaren zijn. Ook de mode en de kapsels uit dit stormachtige tijdperk hebben onze grote belangstelling.

Wie heeft bijv. nog een "Courrege" of opart jurk? Wie heeft nog een oude Puch in de schuur? Wie heeft nog zo'n fraaie knaloranje straalkachel of telefoon met draaischijf? Kortom, laat het ons weten, wij halen het bij u op en brengen alles na afloop uiteraard weer keurig terug.

Reacties graag per e-mail hvc-capelle@hetnet.nl , ter attentie van Anneke Scheffer, of telefonisch naar de HVC 010 - 450 00 80

Toen ook al.....

Tegenwoordig staan de kranten bol van het nieuws over dubieuze financiële activiteiten, van banken, van bedrijven en van bestuurders. Oplichting, flessentrekkerij, corruptie? Schokkende berichten, maar met één schrale troost: vroeger kon men er ook een houtje van.

Dat blijkt wel uit de notariële akten, in dit geval een akte uit 1865, opgemaakt door de Capelse notaris Kornelis Achterberg (inventarisnummer 3198).

Het gaat om de boedelinventarisatie van een vooraanstaand persoon: Dirk Mijnlieff (1794-1853). Hij was koopman en burgemeester van Ouderkerk aan den IJssel, zoon van Jan Ariensz Mijnlieff (1766-1823), ambachtsheer van Ouderkerk.

De familie Mijnlieff hoorde, met families als Hoogendijk, jarenlang tot de machtigste families in de IJssel-en Lekstreek, als steenfabrikanten, kooplieden en bestuurders.

Dirk Mijnlieff heeft de naam van zijn familie geen goed gedaan. Bij zijn dood liet hij zoveel schulden achter, dat zijn vier kinderen voor de Arrondissementsrechtbank afstand deden van de nalatenschap.

Twaalf jaar na Dirks dood vroeg zijn dochter Geertruida Hoogendijk-Mijnlieff uit Capelle de notaris om alsnog een boedelinventaris te maken, waarschijnlijk ten behoeve van de rechtbank. Het resultaat is schokkend.

Het totaalbedrag van Dirks schulden bedroeg tenminste 48.580 gulden, nog afgezien van de niet-betaalde rente van leningen. De benadeelden waren ook eigen familieleden. Niet-afgeloste leningen, onbetaalde renten en openstaande rekeningen waren schering en inslag. Zo leende hij van zijn oom Jacobus Ariesz Mijnlieff, steenfabrikant in Nieuwerkerk, 6000 gulden en hij betaalde zijn rekening van 178 gulden voor gekochte stenen niet eens. Van Jan Mijnlieff uit Krimpen leende hij 7000 gulden. Bij diens erfgenamen kocht hij, zonder te betalen, riet en stenen en hij leende ook van hen, voor 2362 gulden. Broer Willem Mijnlieff hield tenminste 2500 gulden van hem tegoed.

Maar ook bij andere leveranciers stond hij zwaar in het krijt. Hij hield zich kennelijk bezig met de handel in kaas en ook daar zal hij zich ongetwijfeld meer vijanden dan vrienden gemaakt hebben.

De weduwe Pulkus van Aelst uit Oudewater bleef zitten met een torenhoge onbetaalde rekening van 15.000 gulden, voor in 1849 en 1850 geleverde kaas. De kaasleverancier De Bruyn uit Kockengen had nog 2000 gulden van Dirk tegoed. Verder lag er een vordering van Nieuwkamp en Hope van 2634 gulden, terwijl de erfgenamen van notaris Donker uit Edam konden fluiten naar een lening van 3100 gulden, samen met twee weduwen uit Ouderkerk, de weduwe

Schoenmaker en de weduwe Louter, die ieder nog ca. 1850 gulden moesten krijgen.

Het enige dat nog te gelde te maken was, was een perceeltje weiland in Nieuwerkerk. Het bracht 400 gulden op.

Wat heeft Dirk met al dat geld gedaan? Het zou goed zijn dat eens uit te zoeken.

VRAGEN VAN DE BEELDBANK

Op onze oproep in de vorige Nieuwsbrief hebben wij van diverse HVC-leden antwoord gekregen en zo is inmiddels duidelijk aan wie die prachtige auto behoorde en wie er op de foto te zien waren. Dank voor de reacties.

Dit keer een foto uit een recenter verleden, nl. het jaar 1963. Het is een foto van een schoolklas van de Slotschool, met als toenmalig onderwijzer de heer Leen van Wingerden, die de foto aan de HVC ter beschikking stelde.

De heer Van Wingerden kent ongetwijfeld nog een groot aantal van zijn vroegere leerlingen, maar wij wilden de kinderen van toen eens testen:

Wie zaten er in deze klas? Weet je hoe het nu met ze gaat en waar ze zijn gebleven?

Reacties graag en heeft u nog fraaie verhalen uit deze periode, wij horen ze graag: j.specht@ziggo.nl

REGIO IN BEELD

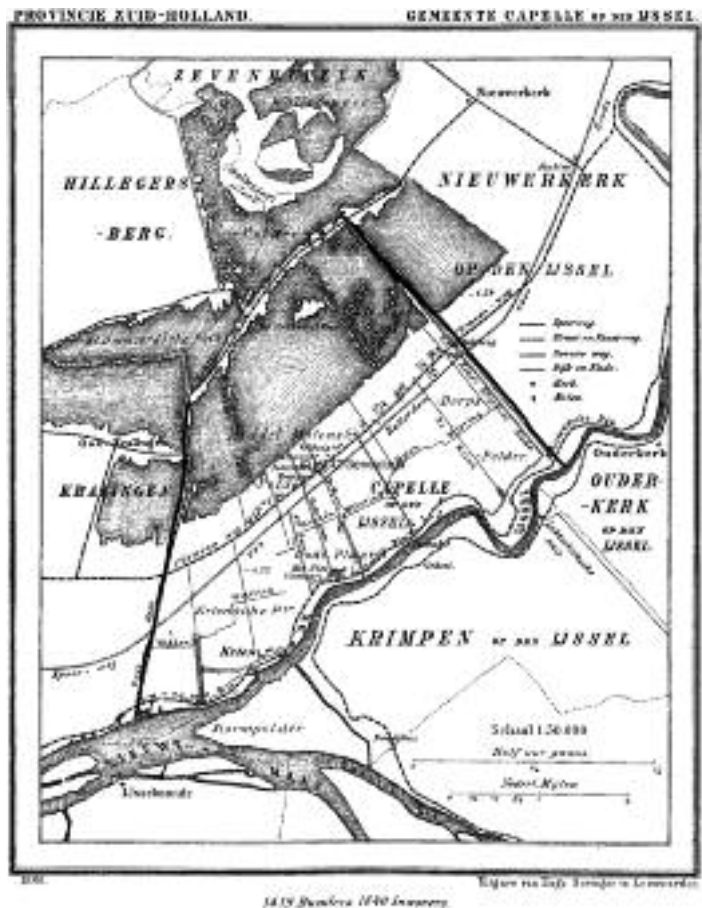
Door het onverwacht vrijkomen van de aula van de voormalige begraafplaats aan de Nijverheidstraat, kunnen wij een extra tentoonstelling organiseren in deze ruimte.

Op 12 juni hopen wij de foto-expositie "Regio in Beeld" te kunnen openen. Uiteraard ontvangt u voor deze opening nog een uitnodiging.

De expositie geeft een kort overzicht van een aantal Capelse woonwijken, de bouw van de Stormvloedkering en de Algerabrug, maar ook de scheepsbouw in Capelle wordt met een aantal foto's in beeld gebracht.

De tentoonstelling zal elke tweede zaterdag van de maanden juni, juli, augustus en september te zien zijn. Open Monumentendag, 11 september, is dan tevens de laatste dag dat u de tentoonstelling kunt bezoeken. Uiteraard hopen wij dat u in de gelegenheid bent een kijkje te nemen en misschien zien wij elkaar bij de opening op 12 juni a.s.

Anneke Scheffer

Register van de Dag van Gister

Met het project Register van de Dag van Gister biedt ProBiblio bibliotheken de mogelijkheid een verhalenproject voor senioren uit te voeren. Veel mooie verhalen zitten in de hoofden van mensen.

Verhalen die maar af en toe worden verteld en vaak in kleine kring. Met de jaren vervagen deze verhalen of verdwijnen ze zelfs. Zo raken we stukje bij beetje een deel van onze geschiedenis kwijt. Het Register van de Dag van Gister verandert dit.

De Bibliotheek aan den IJssel (*Capelle én Krimpen*) heeft tot en met 24 juni het Verhalen kabinet in huis: een computer met aanraakscherm, toetsenbord, scanner en camera. Hierop kunnen verhalen worden ingesproken, beluisterd en bekeken. Ook is het mogelijk meegebrachte foto's bij het verhaal te plaatsen.

HVC-lid en publicist Paul Weyling beet de spits af met een verhaal over de bouw en de opening van de Algerabrug. Ook de Capelse mevrouw Bravenboer vertelde haar verhaal, over de honger die ze als kind in de oorlog heeft geleden. En na haar waren er nog ruim twintig Capellenaren die hun verhaal in de Capelse bibliotheek kwijt konden. Er staan nog afspraken met mensen in een aantal verzorgingshuizen, waaronder Rijckenhove, met een multiculturele groep en anderen.

De verhalen konden in de Capelse bibliotheek onder begeleiding van vrijwilligers van de HVC worden ingesproken of ingetypt.

Begin juni verhuist het Verhalen kabinet naar de bibliotheek van Krimpen. Vanaf 3 juni tot en met 24 juni is er elke dinsdag en donderdag vrije inloop. Hebt u interesse/vragen of wilt u een afspraak maken om een verhaal in te spreken, belt u dan naar Miranda van der Meer, telefoon 010 4503244.

Alle verhalen en herinneringen worden verzameld door het Register van de Dag van Gister en op de website www.gister.nl gezet. Zo blijven ze voor de komende generaties een interessant archief van lokale en persoonlijke geschiedenis.

Een tipje van de sluier

De uitnodiging van de Stichting Themater iets van het boek 'Achter de toonbank en langs de weg' naar buiten te brengen tijdens de thema-avond van 19 mei in het Isalatheater kwam om meerdere redenen op een zeer goed moment.

In de eerste plaats stond geafficheerd als onderwerp van deze bijeenkomst 'Ondernemen', een begrip dat nauwer aansluit bij de titel van het boek is vrijwel ondenkbaar. In de tweede plaats is het bijna twee jaar geleden dat de eerste werkzaamheden voor dit boek van start zijn gegaan. Dan wordt het zo langzamerhand eens tijd, vooral aan diegenen die er in het begin bij betrokken waren, te laten weten hoe het met de vorderingen is gesteld. Mede met de braderie te Capelle-West in het vooruitzicht op zaterdag 15 mei konden twee vliegen in één klap worden geslagen.

Met een selectie van 23 foto's op de borden en een speciaal vervaardigde

dummy van de kant en klare omslag van het boek met als inhoud 10 beschrijvingen van evenzoveel branches, verspreid over de gehele gemeente, kon een belangrijk gedeelte van de kraam van de Historische Vereniging Capelle aan den IJssel worden ingericht. En niet voor niets. De uitgebreide berichtgeving in de IJssel- en Lekstreek en de Postiljon van 12 mei en het vraaggesprek in de rubriek 'Puntsgewijs' van Radio Capelle de zaterdag ervoor hadden duidelijk hun werk gedaan.

Zaterdagmorgen 15 mei, al direct na het startsein van de braderie te Capelle-West, bestond er ruime belangstelling voor het uitgestalde

materiaal. Bovendien had menig Capellenaar vooraf de moeite genomen, de schoenendozen op zolder na te vorsen op oude foto's en krantenartikelen van bedrijfsjubilea uit het verleden. Er heerste aan de kraam een constante drukte, er werd heel wat aangeboden en uitgewisseld. Toen 's middags om half vier de eindbalans kon worden opgemaakt, was de conclusie: een prachtige dag en dit beperkte zich echt niet tot het weer. De schrijvers kunnen voorlopig weer een poosje vooruit.

Woensdagavond 19 mei was het zakenleven van Capelle aan de beurt. Alle ondernemers die onze gemeente rijk is waren samen met de hen lokaal overkoepelende organisaties als de Verco, het Ondernemers Netwerk Capelle, de Economische Kring Capelle en de besturen van de wijkwinkelcentra door de Stichting Themater uitgenodigd te komen discussiëren, samen met enkele wetenschappelijke kopstukken, over het thema 'Ondernemen in de toekomst'.

In de foyer vormde de HVC een goede tegenhanger met de presentatie waarin 'Ondernemen in het verleden' wordt gevisualiseerd. Ook hier was men vol lof over de wijze waarop door het productieteam aan de weg wordt getimmerd. Centraal stond de omslag van het nieuwe boek. AVW Vakpers had gezorgd voor een uitvoering in kleur met aan de binnenzijde een aanbevelingsbrief van het HVC-bestuur en een uiteenzetting van de schrijvers. Enerzijds moeten deze de

*Achter de toonbank van bakkerij Both aan de Elandstraat wachtten ± 1952
Wilhelmina Both-Terlouw en Giela Hoogendijk op de klanten. (Fotocollectie P.
Both jr.)*

ondernemers aansporen foto- en tekstmateriaal uit het verleden beschikbaar te stellen, anderzijds worden voorzichtig de mogelijkheden afgetast omtrent financiële bijdragen die het Capelse bedrijfsleven wenst te doen om straks de verkoopprijs van het nog steeds dikker wordende boek binnen aanvaardbare grenzen te houden.

Na enkele inleidende woorden van Themater-organisator Rob Tol bij de aanvang van de bijeenkomst in een afgestampte kleine zaal van het Isalatheater werd de cover van het boek groot in beeld gebracht met de aanbeveling in de pauze of na afloop een bezoek aan de kraam van de HVC in de foyer te brengen. Aan deze oproep werd gretig gehoor gegeven.

Met de nu gestarte actie *'het spoor loopt door'* zal de komende tijd, met name bij ondernemingen die hier al meerdere generaties gevestigd zijn, worden getracht bescheiden bedragen los te peuteren, maar waarbij door een hoge deelname toch een fors bedrag binnen kan komen. Hopelijk lukt het straks mede dankzij deze steun van *'Achter de toonbank en langs de weg, de kleine nering van Capelle aan den IJssel 1905-1965'* een nog groter succes te maken dan van *'Het boerenerfgoed van Capelle aan den IJssel'* enkele jaren geleden. (FvE)

*Langs de weg met een ruime sortering aan groente en fruit. Groenteboer Zeger de Vogel rijdt ± 1950 met paard en wagen op de Kanaalweg.
(Fotocollectie: C. de Vogel).*

BLOEMLEZING UIT HET NOTARIEEL ARCHIEF

Liefde is sterker dan huwelijksvoorwaarden.

In februari 1678 is Adrianus de Bucq dominee in Capelle. Hij bezoekt daar dan notaris Everard Maes, samen met zijn vrouw Petronella Koeckebacker. Zij waren vier maanden eerder getrouwd, in Amsterdam, en hadden daar hun huwelijksvoorwaarden vastgelegd, ook bij een notaris.

Huwelijksvoorwaarden werden (en worden?) meestal vastgelegd onder druk van de familie van de rijkste partner. Die zou immers kunnen vrezen dat na diens overlijden de erfenis bij de familie van de ander terecht zal komen. Maar dominee De Bucq en zijn vrouw zijn dol op elkaar, en daarom herroepen zij na vier maanden huwelijk hun huwelijksvoorwaarden “wegens hun onderlinge liefde, gunst en trouw”. Mooi toch?

(GAR, inv.nr. 3483, akte 5)

Enige snelle aanvullende informatie via Google:

Adrianus was Gereformeerd dominee in Capelle van 1668 tot 1680. Hij kwam uit Pernis, en vertrok naar Delfshaven. Al eerder was er in Capelle een dominee De Bucq, Olivarius, van 1619 tot 1663. Misschien was deze Olivarius de Bucq wel de vader van Adrianus?

Olivarius was in elk geval een veelzijdig man. De Sächsische Landesbibliothek bezit een manuscript van hem over de Synode van Dordrecht. En in 1641 werd Olivarius nog door de Synode aangesteld als vlootpredikant op een vloot naar Portugal. Dat deed hij op voortreffelijke wijze, verklaart de vice-admiraal Jacob Pietersz Tolck een jaar later (Oud Synodaal archief).

In 1638 benoemen Olivarius de Bucq en zijn vrouw Aeltgen Jansdr van Thienen elkaar tot erfgenaam voor de Rotterdamse notaris Jan van Aller (GAR, inv.nr.81, akte 228).

Suus Boef-van der Meulen

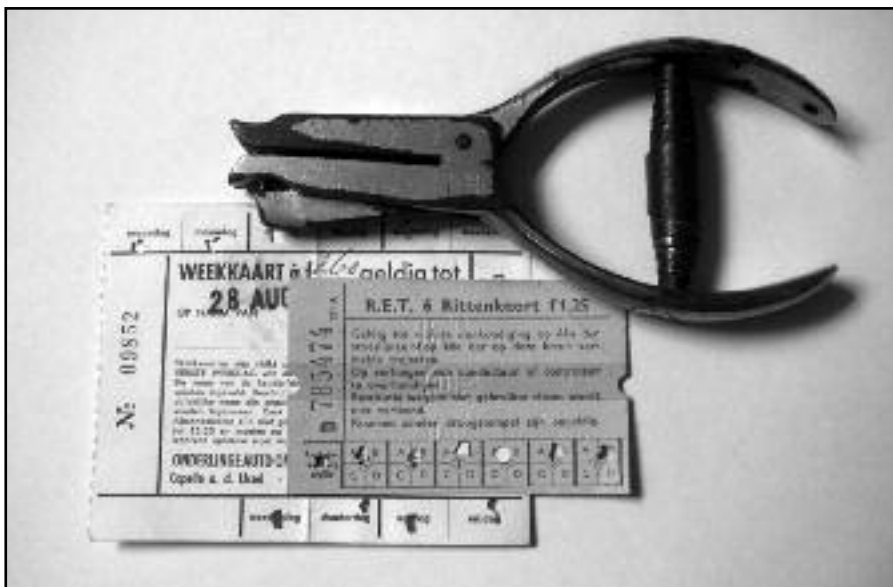
WAT LIGT ER OP DE PLANKEN VAN HET DEPOT?

Eén van de voorwerpen is een kniptang. Geen gewone, maar één die - afhankelijk van door wie en waar hij werd gebruikt - door het leven ging als chauffeurstang, controletang, controlekniptang,

Conducteurstang, kaartjestang en wie weet onder welke namen het stukje gereedschap nog meer bekend was. Het is vooral de naam **kniptang** die werd gehanteerd. En dat is eigenlijk vreemd voor een tang die helemaal niet knips, maar gaatjes stanst of ponst in een bus- of treinkaartje of een toegangsbiljet.

Elke buschauffeur, tram- of treinconducteur had zo'n tang, meestal met een eigen merkteken zoals een rondje, halfrondje, kruisje, half maantje, sterretje e.d. Het merkteken van de afgebeelde tang is een hartje. De afmetingen van de tang zijn 6,5 cm bij 14 cm, terwijl de inlaatdiepte en de bekbreedte resp. 5 cm en 1,2 cm zijn.

Deze kniptang is in september 2009 aan de HVC geschonken door mevr. L.C. van Vliet-Krijgsman. De tang was van haar vader, Johannes (Jo) Krijgsman, van 1923-1942 buschauffeur bij de Capelse busonderneming MEGGA en van 1942-1963 magazijnmeester bij de RET

Colofon

Lijst van bestuursleden

Voorzitter	Mevr. A. van den Bremen	010 284 95 48
Secretaris/PR	Dhr. J.M. van Leest	010 458 65 05
Penningmeester/ Ledenadministratie	Mevr. A. Swets	010 450 68 83
Exposities/Voorlichting	Mevr. A. Scheffer	010 421 64 18
Facilitair Beheer	Vacature	
Educatie	Vacature	
Collectievorming en-beheer	Vacature	

Eindredactie Nieuwsbrief Dhr. J. Specht 010 284 7909

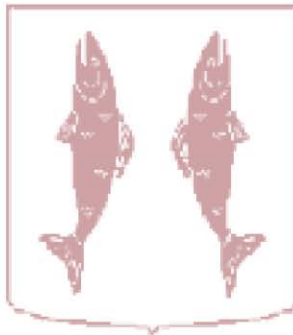
Website www.hvc-capelle.nl
Email hvc-capelle@hetnet.nl

Historisch Museum, Bermweg 13, gevestigd in het Jan Anne Beijerinck-gemaal, is iedere zaterdag geopend voor het publiek van 13.00 – 16.00 uur.
Toegang gratis.
Telefonisch bereikbaar onder nummer 010 450 0080

Van Cappellenhuis, Dorpsstraat 164, herbergt een van de mooiste Regentenkamers van Nederland. Medewerkers van de HVC leiden u elke tweede zaterdag van de maand rond tussen 13.00 en 16.00 uur.
Toegang gratis.

OPROEP

*Gaat u opruimen, maakt u uw zolder of kelder leeg en u komt
Capelle memorabilia (bekers, medailles, rapporten, foto's, boeken e.d.)
tegen? Gooi ze niet weg, maar neem contact op met
de redactie via tel. 010 2847909 of email hvc-capelle@hetnet.nl*

HISTORISCHE VERENIGING CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Secretariaat: Postbus 136, 2900 AC Capelle aan den IJssel
Redactieadres: Rogaland 27, 2905 AP Capelle aan den IJssel
Telefoon: 010 - 284 79 09
Email: j.specht@ziggo.nl